MAATALOUS

Hevosenlihaa menee kohun jälkeen aina enemmän ja enemmän. **TOIMITUSJOHTAJA JOUKO KOISTINEN, SAVO-KARJALAN LIHA**

Lähilihaa leikataan nyt Kuopiossa

Savo-Karjalan Liha siirsi syyskuun alussa leikkaamotoimintansa Espoon vuokratiloista uuteen omaan leikkaamoon Kuopioon. Tiloissa kiihdytetään hitaasti: tällä hetkellä leikkausvauhti on viisi nautaa päivässä.

KUOPIO (MT)
Tunnelma Savo-Karjalan Lihan uudessa leikkaamossa on iloinen. Neljä uutta työntekijää valittiin satojen hakijoiden joukosta, joten kaikkien työmotivaatio on korkealla. Uusia ideoita heitellään ja mietitään, miten työt saadaan tehtyä tehokkaimmin.

Parhaillaan timpuri on asentamassa sosiaalitiloihin kaappeja. Modernia hygieniaporttia vielä odotetaan.

”Kengät desinfioidaan ja vaihdetaan aina työtiloihin mentäessä. Hygienian lisäksi kiinnitetään huomiota työturvallisuuteen: lattiat pestään usein, jottei satu liukastumisia”, tuotannon ja myynnin esimies **Pasi Ryynänen** esittelee.

Hän on ollut Savo-Karjalan Lihalla töissä kaksi ja puoli vuotta, mutta alan kokemusta on yli kymmeneltä.

”Heittelen ideoita, ja Jouko tarttuu niistä joihinkin”, Ryynänen sanoo.

Yrityksen perustaja, toimitusjohtaja **Jouko Koistinen** nyökyttelee vieressä.

”Olemme pieni talo ja haluamme tarjota yksilöllistä palvelua. Leikkausohjeet tulevat meille sähköpostilla, joka kiertää kaikissa työvaiheissa. Paikkaamme isojen lihatalojen aukkoja”, Koistinen kiteyttää.

Lähilihan suosio kasvaa

Tuottajamyynnin osuus on kasvussa. Muutenkin asiakkaat haluavat entistä enemmän lähilihaa, jota myös Savo-Karjalan Lihan omissa Kuopion kaupoissa myydään.

”Meidän on kilpailtava laadulla, kuten ylämaannaudalla ja luomulla”, Koistinen sanoo.

Pasi Ryynänen sanoo tuotekehittelyn etenevän vuorovaikutuksessa työntekijöiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Koskaan ei olla täysin oppineita.

Leikkaamon tiloissa pakataan suikaletta, paistia, lapakuutiota, porsaan niskaa ja niin edelleen. Erillinen kahden asteen erityiskylmähuone on jauhelihan valmistukseen. Korkeimman hygieniatason tilaa edustaa siivuttamo.

Suolausta ja ruhojen leikkaamista varten on oma tilansa. Yhteensä neliöitä on 700, joista kylmätilaa on 550.

Koneita uuteen rakennukseen tulee vielä lisää: esimerkiksi ratakone edustaa pian teknistä huippua siinä, miten puolesta kilosta kiloon painoisia paketteja voidaan tehdä nopeasti.

Pari hevosta viikoittain

Uuden lihaleikkaamon kapasiteetti on 15 nautaa päivässä, mutta toistaiseksi tahti on viisi nautaa päivässä. Lisäksi tulevat karitsat, hevoset ja possut.

”Hevosta menee kohun jälkeen aina enemmän ja enemmän. Parin hevosen viikkotahti on ihan realistinen”, Koistinen arvioi.

Uusia pienehköjä teurastamoja hän uskoo syntyvän lähivuosina lisää. Esimerkiksi Pohjois-Savossa on yhden yrityksen lupahaku meneillään.

Savo-Karjalan Liha on osakkaana Sastamalan teurastamossa, jota kautta valtaosa ruhoista tulee Kuopion leikkaamoon. Osa ruhoista myydään kokonaisina eteenpäin.

”Olemme myös hyvinkääläisen Lihakkaan osakkaita, joten sekin toimii meillä leikkuutyön varaventtiilinä siirtymävaiheessa”, Koistinen kertoo.

Hän on pitkän linjan toimija liha-alalla ja tuntee verkostonsa paremmin kuin hyvin.

”Vuodesta 1990 alkaen Liha-Heikkisellä, myöhemmin Liha-yhtymällä vastasin lihan hankinnasta ja piirsin navetoita. Vuonna 1996 menin Karjaportille, jossa vastasin Pohjois-Savon alueen hankinnasta”, Koistinen summaa.

”Siellä eivät minua sitten enää tarvinneet, joten vuonna 1999 oli aika perustaa oma yritys. Hyvien tuottajayhteistyökumppanien ansiosta olemme pärjänneet.”

Nyt hän sulattelee 1,7 miljoonan leikkaamoinvestointia, tosin samalle tontille on jo valmiiksi piirretty 400 neliön laajennusvara.

Työntekijöiden vuorokiertoakin olisi kysynnän kasvaessa varaa lisätä puoleentoista, kunhan tilat ja koneet ensin saadaan otettua kunnolla haltuun.

LIISA YLI-KETOLA

LARI LIEVONEN

Lihanleikkaaja Markku Säisä leikkaa edellispäivänä saapunutta ruhoa asiakkaan tilauksen mukaisesti. Työturvallisuuteen kiinnitetään uudessa leikkaamossa paljon huomiota: lattiat pestään usein ja työtä tauotetaan tunnin välein.

Yrittäjä Jouko Koistinen sanoo, että nyt sulatellaan tätä investointia ja otetaan koneet ja tilat tehokkaaseen käyttöön.

PERHEYRITYS

Savo-Karjalan Liha Oy

Lihan hankintaan, kauppaan sekä eläinvälitykseen erikoistunut liike.
Päähankinta-alue on Pohjois-Savo, mutta hankintaa on Oulusta Helsinkiin saakka.
Aloitti toimintansa vuonna 1999. Pääomistaja ja toimitusjohtaja on Jouko Koistinen.
Liikevaihto tänä vuonna arviolta 6 miljoonaa euroa.
Osakkaana lihatukkuliike Lihakas Oy:ssä (kolmasosan omistus) ja 60 prosentin omistus Sastamalan Teurastamo Oy:stä.
Vuonna 2011 avattiin oma Lihakauppa Kuopion kauppahallissa, viime vuonna avattiin toinen myymälä Kuopion Matkuksen liikenneasemalla.
Syyskuun alussa toimintansa käynnisti lihanleikkaamo Kuopiossa, jossa kapasiteettia on 15 naudan käsittelyyn vuorokaudessa. Uusia työntekijöitä otettiin neljä.
Yhtiö työllistää noin 25 henkilöä.
Leikkaamon työstä kolmasosa menee tuottajapalautuksina, kolmasosa lihakauppaan ja kolmasosa pakattuna ravintoloihin, lounasruokaloihin ja kauppoihin pienerissä.

Yhteistyö tuottajien kanssa saumatonta

SIILINJÄRVI (MT)
Maanviljelijä **Petri Rojo** on keskittynyt maidontuotantoon kahden robotin navetassaan. Neljä vuotta sitten hän luopui sonnien kasvatuksesta, ja tätä nykyä sonnivasikat lähtevät välityksen kautta lihakasvattamoihin lähitiloille.

Rojo hankki tilan sukupolvenvaihdoksella vuonna 2001, minkä jälkeen alkoikin uuden robottinavetan rakennusuraka.

Rojot viljelevät Pöljän kylällä tilaa kolmannessa polvessa. 43-vuotiaan Petri Rojon isovanhemmat tulivat kylään siirtokarjalaisina ja ihastuivat kumpareiseen maisemaan.

Rojon 16-vuotias poika **Arttu** opiskelee maataloutta. 11-vuotias tytär **Minttu** harrastaa muun muassa shetlanninponeja, ja viihtyy maalla hänkin.

Savo-Karjalan Lihan yrittäjä **Jouko Koistinen** on tehnyt Petri Rojon kanssa yhteistyötä yrityksensä koko 15-vuotisen historian ajan.

”Jos ei olisi tuottajia, meitäkään ei tarvittaisi”, Koistinen vakuuttaa.

”Täällä on kyllä erittäin hienot tilat, ja kaikilla eläimillä näyttää olevan merkitkin korvissa”, Koistinen katselee ympärilleen samalla, kun seuraamme lypsyrobotin toimintaa.

Viidessä minuutissa säiliöön virtaa 12 litraa maitoa. Pian Koistinen löytää vasikkakarsinasta oman sonnivasikkansa.

Hakupäivä on sovittu, ja eläin muuttaa lähistöllä sijaitsevaan kasvattamoon, kunnes päätyy teurastamon kautta lihanleikkaamoon.

Ruuhkautunut vasikkavälitys

Rojon tilalla tavoitteena on saada vasikat lähtemään jo kaksiviikkoisina, mutta välitys on ruuhkautunut kasvattajatilojen vähentymisen takia. Rojon mukaan kolmivaihekasvatus on ottanut suorastaan takapakkia.

Savo-Karjalan Lihan on toiminta-alueella noin 50 kasvattamoa. Uusia kasvattamotilahakemuksia ei ole tullut Pohjois-Savossa ainuttakaan.

”Vielä viisi vuotta sitten oli 30–50 naudan tiloja, mutta nyt useimmilla on 100–200 eläintä”, Koistinen kertoo.

”Lehmävasikat jäävät meille hiehokasvattamoon. Hiehoja täällä on nyt 55. Kaikkiaan eläinlukumme on 220 ja siihen ravihevoset päälle”, Petri Rojo naurahtaa.

Petri Rojon maitotilalta sonnivasikat lähtevät lähitiloille kasvatukseen. Yhteistyötä Savo-Karjalan Lihan kanssa on tehty toistakymmentä vuotta.

Kuskit pysyvät oven takana

Rojo esittelee vuonna 2004 valmistuneen navetan plussapuolena siipeä, josta vasikat on helppo ohjata ulos ja eläinkuljetusautoon ilman, että kuskit astuvat navetan ovesta sisään. Oven pielessä on postilaatikko, josta eläinten kortit saa helposti matkaansa.

”Kuskit kiertävät eri tiloilla, joten aina on olemassa eläintautiriski.”

Ulkona viihtyvät parhaillaan tiineenä tai ummessa olevat lehmät. Ovella vastaan tulee 280 kiloa painava Impi-lehmä, jonka pitäisi poikia kahden viikon sisällä.

”Kokeilimme kyllä pyörivää kameravalvontaa, mutta siitä seurasi jatkuva töissä olo. Katsoimme vaimoni **Liisa** kanssa, että riittää, kun käyn iltakierroksella yhdeksän ja puolenyön välillä”, Petri Rojo selittää.

LIISA YLI-KETOLA

Viljojen ostohintoja euroa/tonni, alv 0 %

Osa hinnoista päivän hintoja, osa viikkohintoja

Vehnä	
Agrimarket ja Y-agro	155–156 ↔
Avena	150–152 ↑
Fazer 1)	150–152 ↓
Kesko	152 ↔
Kinnusen Mylly	162 ↔
Myllyn Paras	156 ↔
Raisioagro	156 ↔
Viking Malt (mallas)	158 ↔
Luomuvehnä	
Agrimarket ja Y-agro	220 ↔
Fazer (valk. väh. 12 %)	240 ↔
Rehuvehnä	
Agrimarket ja Y-agro	107–115 ↔
A-Rehu	120 ↔
Avena	112 ↔
Kesko	110 ↔
Kinnusen Mylly	115 ↓
Raisioagro	110–132 ↔
Luomurehuvehnä	
Agrimarket ja Y-agro	190 ↔
Rehuohra	
Agrimarket ja Y-agro	116–123 ↔
Altia	125 ↔
A-Rehu	115–125 ↓
Avena	105–122 ↔
Kesko	114–125 ↔
Kinnusen Mylly	125 ↓
Raisioagro	122–125 ↔
Suurimo-ohra	
Myllyn Paras	125 ↔
Mallasohra	
Agrimarket ja Y-agro	147
Raisioagro	147 ↔
Viking Malt (mallas & ents.)	150 ↔
Luomuohra	
Agrimarket ja Y-agro	200 ↔
Entsyymiohra	
Agrimarket ja Y-agro (Saana)	127 ↔
Rehukaura	
Agrimarket ja Y-agro	115–118 ↔
–vienti, myllykaura	117–122 ↔
A-Rehu	100–120 ↔
Avena (elintarvikek.)	100–120 ↓
Helsingin Mylly	130 ↔
Kesko (vienti)	107–115 ↔
Kinnusen Mylly	120 ↓
Satarehu	115 ↔
Suurimokaura	
Fazer	125 ↔
Myllyn Paras	132 ↔
Raisioagro	125–127 ↔
Luomukaura	
Agrimarket ja Y-agro	220 ↔
Fazer (suurimo)	235–240 ↔
Helsingin Mylly	230 ↔
Polar bio oats	230 ↔
Raisioagro (suurimo)	235 ↔
Luomurehukaura	
Agrimarket ja Y-agro	180 ↔
Ruis	
Agrimarket ja Y-agro	185–188 ↓
Fazer 2)	183 ↓
Kinnusen Mylly 3)	195 ↔
Myllyn Paras	190 ↔
Raisioagro	179–191 ↔
Luomuruis	
Fazer	355 ↔
Kevätrypsi ja -rapsi	
Avena	299–315 ↓
Härkäpapu	
Agrimarket ja Y-agro	190 ↔
Raisioagro	200 ↔
Luomuhärkäpapu	
Agrimarket ja Y-agro	350 ↔
Rehuherne	
Agrimarket ja Y-agro	190 ↔
Luomurehuherne	
Agrimarket ja Y-agro	370 ↔
Polar bio oats	380 ↔
Luomuspeltti	
Polar bio oats	570 ↔
Birkkalan tila	600 ↔

Hinta noussut ↑ pysynyt ennallaan ↔ laskenut ↓ viikon takaisesta.

1) Sako vähintään 180.
2) Sako vähintään 60.
3) Sako vähintään 80, hlp 71.

Hintatiedot ostajilta

Rehuvehnä ja maissi ajautuvat kilpailuun

Raportti toisensa jälkeen arvioi viljasadon määrän aiempaa suuremmaksi. Viime viikolla ennustettaan ruuvasi jälleen hiukan ylöspäin kansainvälinen viljaneuvosto IGC.

Uusimmassa arviossaan IGC ennustaa maailman kokonaissadon olevan 1 983 miljoonaa tonnia eli 7 miljoonaa tonnia enemmän kuin kuukausi aiemmin. Arvio on ainoastaan 10 miljoonaa tonnia viime vuoden ennätyssatoa pienempi.

Arvioita viljankulutuksesta on myös nostettu. Viljaa ennustetaan kuluvan 1 958 miljoonaa tonnia kaudella 2014/15. Määrä on 32 miljoonaa tonnia enemmän kuin edellisellä kaudella.

Kasvu syntyy pääasiassa rehuviljan, etenkin maissin, kulutuksen noususta hintojen laskettua.

Rehuviljojen välillä on luvassa kilpailua, koska markkinoilla on suuren maissisadon lisäksi runsaasti vain rehuksi soveltuvaa vehnää.

Vaikka kulutus kasvaa, kasvavat viljavarastot suurimmiksi 15 vuoteen, IGC ennustaa.

Kanadan ja Ukrainan ennusteisiin laskua

Rapsia ja canolaa IGC arvioi kertyvän tänä vuonna kaksi prosenttia edellistä kautta vähemmän. EU:n ennätyssato ei riitä paikkaamaan Kanadan tuotannossa tapahtunutta romahdusta.

Viime vuonna Kanadassa tuotettiin suuri vilja- ja öljykasvisato. Tänä vuonna sää on ollut kylmä ja sateinen ja sadon ennustetaan jäävän huomattavasti pienemmäksi.

Uusimmissa ukrainalaisissa arvioissa Ukrainan satoarvioita on hiukan laskettu, sillä kasvustoja on tuhoutunut taistelualueilla.

Vahva dollari painaa Yhdysvaltojen vientiä

IGC ennustaa, että viljan vienti Yhdysvalloista vähenee tänä vuonna, koska dollari on vahvistunut ja heikentää siten Yhdysvaltojen kilpailukykyä.

Euroopan merkittävän viljamaan Ranskan kerrotaan tuoneen viime viikolla vehnää Kanadasta, koska Ranskan sadon laatu on heikko.

Pariisin viljapörssissä lähin vehnäfutuuri sahasi viime viikolla 150 euron molemmin puolin.

Kotimaassa hinnat ovat viimeksi olleet näin alhaalla syksyllä 2010.

TUURE KIVIRANTA

KARI SALONEN

Viljan kokonaissadon ennustetaan nousevan 1 983 miljoonaan tonniin.

SLC: Viljatilat taloudellisessa kriisissä

Jo entuudestaan kovilla olleet viljatilat ovat ajautumassa entistä syvempään ahdinkoon alhaisen viljan hinnan vuoksi, korostaa ruotsinkielinen tuottajajärjestö SLC. Kannattavuus on järjestön mukaan ollut heikkoa suuren osan EU-jäsenyysajasta.

”Tuottajahinnat ovat kesän ja syksyn aikana romahtaneet ja ovat nyt alimmillaan sitten vuoden 2010. Nopeaa hintojen nousua ei ole näköpiirissä”, SLC:n tiedotteessa todetaan.

Elokuun sateet aiheuttivat lisäksi laatumenetyksiä sekä nostivat korjuu- ja kuivauskustannuksia.

Korkeat kustannukset ja alhaiset tuottajahinnat ovat ajaneet viljelijöitä maksuvaikeuksiin, korostaa SLC:n kasvinviljelyasiamies **Bengt Nyman**.

Investointeja samoin kuin lisämaan hankintaa on nyt tiloilla syytä harkita huolellisesti, Nyman muistuttaa. ”Jos tarvitsee lisärahoitusta tai on ajautunut maksuvaikeuksiin, kannattaa olla pankkiin yhteydessä mahdollisimman nopeasti ja keskustella lainojen ehdoista.”

Kaupat ja leipomot eivät nyt reagoi

SLC:n laskujen mukaan keskimääräisellä 80 kilon kulutuksella ja tämänhetkisellä viljanhinnalla vuoden viljankulutus maksaa vain 11–12 euroa kuluttajaa kohti. Siitä huolimatta tuottajahinnan lasku ei ole siirtynyt kuluttajahintoihin.

”Kun viljan hinta on ollut aiemmin noussut, leipomot ja kaupat ovat nopeasti nostaneet leivän hintaa ja perustelleet sen viljan kallistumisella. Näin siitäkin huolimatta, että viljan osuus leivän hinnasta on olematon”, järjestö muistuttaa.

MT